

Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14 lutego 2020 r., II Aka 641/19

DOI:10.53024/8.1.45.2022

ZYGMUNT KUKUŁA*

STRESZCZENIE

Komentowane orzeczenie SA w Katowicach z 14.02.2020 r., II Aka 641/19¹ wpisuje się w problematykę redukcji wielości ocen tego samego czynu. Jest to jeden z często występujących w praktyce problemów, związanych ze stosowaniem prawa karnego materialnego. Dotyczy on w tym wypadku wzajemnych relacji przepisów o oszustwie i przywłaszczeniu. Przedstawiona diagnoza zagadnienia prowadzi do wniosku o braku podstaw do przyjęcia odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie mienia, które wcześniej znalazło się w dyspozycji sprawcy, w wyniku popełnienia oszustwa.

Słowa kluczowe: oszustwo, przywłaszczenie, zbieg przepisów, korzyść majątkowa, mienie.

1. Jest możliwe w określonych okolicznościach zastosowanie kumulatywnej kwalifikacji prawnej z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Pracownik przedsiębiorstwa, upoważniony do zawierania umów z klientami w lokalu przedsiębiorstwa, jeżeli na skutek wprowadzenia klienta w błąd doprowadza go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wpłaconej na rachunek przedsiębiorstwa zaliczki, a następnie przywłaszcza powierzone mu jako pracownikowi tego przedsiębiorstwa tytułem zaliczki pieniądze, może odpowiadać jednocześnie z tytułu dokonanego na szkodę klienta

* Dr hab. Zygmunt Kukuła, pracownik naukowy Wyższej Szkoły Administracji w Bielsku Białej, funkcjonariusz Policji w Bielsku Białej.

¹ Biuletyn Sądu Apelacyjnego Katowice 2020, nr 3, poz. 1.

oszustwa, jak i z dokonanego na szkodę przedsiębiorstwa sprzeniewierzenia. Zgodnie z art. 97 kodeksu cywilnego osobą czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Art. 97 k.c. chroni interesy osób dokonujących czynności prawnych z taką osobą w lokalu należącym do przedsiębiorstwa. Ryzyko takich czynności w świetle tego przepisu ponosi osoba prowadząca przedsiębiorstwo, w skład którego wchodzi taki lokal. Wszelkie skutki prawne czynności prawnych dokonanych przez osobę czynną w lokalu powstaną z mocy prawa po stronie osoby prowadzącej przedsiębiorstwo, niezależnie od tego, czy jest to zgodne z jej wolą, czy też nie. Warunkiem ochrony klienta jest dobra wiara „klienta”.

2. Niezależnie więc czy spółka „M.” Sp. z o.o. miała możliwość wywiązania się z zawartej przez oskarżonego umowy, skutki prawne jej zawarcia dotknęły jej bezpośrednio, czego wyrazem było zwrócenie zaliczki klientowi. Oskarżony, zawierając umowę z klientem, działał poza zakresem umocowania, ponieważ zaoferował mu samochód, niepozostający w dyspozycji przedsiębiorstwa, wprowadzając go w błąd. Pokrzywdzony, przekazując zaliczkę oskarżonemu, wpłacił ją w ten sposób do kasy ww. spółki. Oskarżony dopuścił się oszustwa, wykorzystując słuszne przekonanie klienta, że ma on do czynienia z pracownikiem lub przedstawicielem spółki. Oskarżony działał więc w podwójnej roli, a to jako osoba upoważniona w ww. spółce do zawierania umów z klientami, a także do przyjmowania od nich zaliczek na poczet ceny pojazdu, i równocześnie jako osoba wykraczająca poza zakres umocowania, działająca na własny rachunek. W takich okolicznościach należy przyjąć, że przekazana przez pokrzywdzonego zaliczka w wysokości 15 000 złotych stanowiła zarówno przedmiot niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ramach dokonanego oszustwa z art. 286 § 1 k.k., jak i przedmiot czynności wykonawczej sprzeniewierzenia z art. 284 § 2 k.k. Pieniądze te zostały bowiem powierzone spółce, w której imieniu działał oskarżony, niezależnie od faktu, że przekroczył zakres udzielonych mu uprawnień. [Przyp. MZ: W konsekwencji Sąd Apelacyjny poszerzył orzeczony zakres obowiązku naprawienia szkody, na mocy art. 46 § 1 k.k. poprzez orzeczenie nadto obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonej przywłaszczeniem zaliczki wpłaconej na rzecz tego podmiotu].

Przedstawione orzeczenie nawiązuje do często pojawiających się w praktyce dylematów związanych z występującymi rozbieżnościami co do właściwego wyboru kwalifikacji prawnej czynów skierowanych przeciwko mieniu. O ile nie uda się wcześniej, w procesie prawnokarnego wartościowania rozpatrywanego czynu,

wyeliminować jednego z dwóch konkurujących pomiędzy sobą przepisów karnych, w odniesieniu do tego samego zachowania, powstanie konieczność zastosowania kumulatywnej kwalifikacji prawnej. Do tak opisanych stanów faktycznych i powstałych na tym tle różnic w opiniach odnosi się opublikowane orzeczenie. Pomimo przedstawienia dosyć obszernej tezy wyroku, jego uzasadnienie nie zostało dotąd upublicznione, nie jest więc szerzej znany stan faktyczny sprawy, który legł u podstaw zapadłego rozstrzygnięcia. Można jedynie, wykorzystując zawarte w upublicznionej sentencji wskazówki, przypuszczać jak przebiegał *modus operandi* oskarżonego, rzutuający na przyjętą w nim kwalifikację prawną czynu. Zostały one uwzględnione przy formułowaniu opinii w tej sprawie.

Chociaż przestępstwa oszustwa oraz przywłaszczenia umieszczone zostały w tym samym XXXV rozdziale Kodeksu karnego, noszącym nazwę „Przestępstwa przeciwko mieniu”, to jednak nie sposób pominąć, że w jakimś zakresie są one do siebie zbliżone przedmiotowo. Rodzajowy przedmiot ochrony czynów typizowanych w tym rozdziale został w doktrynie oznaczony jako własność lub mienie², albo „własność i inne prawa do mienia”³. Co do zasady chronią one mienie przed różnymi formami zamachów, podejmowanych przez sprawców w zróżnicowanych obszarach (zarówno samą własność, posiadanie, a także prawa majątkowe). Związane z nimi dobra prawne to z kolei przedmiot ochrony pojedynczego, konkretnego przepisu karnego, zwanego też szczegółnym przedmiotem ochrony⁴. Zarówno art. 286 § 1 jak i art. 284 § 2 k.k. taki właśnie szczegółny przedmiot ochrony posiadają. Każdy z tych przepisów samodzielnie realizuje zadanie, do którego został powołany.

W odniesieniu do art. 286 § 1 k.k. można powiedzieć, że zapewnia on ochronę mienia w szerokim znaczeniu tego słowa, w postaci całokształtu sytuacji majątkowej danej osoby, tj. ogółu praw majątkowych złączonych z danym podmiotem⁵. Katalog praw objętych ochroną tego przepisu rozciąga się od praw rzeczowych, obligacyjnych, spadkowych, a kończy się na prawach o charakterze niematerialnym (prawo autorskie, wynalazcze, prawo do firmy i znaków towarowych), o ile posiadają one wartość majątkową. Dodatkowym przedmiotem ochrony, o charakterze ubocznym, jest też, na co zwrócono uwagę, ochrona dobrej wiary w obrocie

² B. Michalski, [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do art. 222-316*, O. Górniok, A. Wąsek (red.), Warszawa 2004, s. 658.

³ B. Michalski, *Przestępstwa przeciwko mieniu. Rozdział XXXV Kodeksu karnego. Komentarz*, Warszawa 1999, s. 21.

⁴ I. Andrejew, *Polskie prawo karne w zarysie*, Warszawa 1974, s. 170.

⁵ A. Marek, E. Pływaczewski, A. Peczeniuk, *Kradzież i paserstwo mienia prywatnego*, Warszawa 1985, s. 41.

prawnym tymi dobrami⁶. Z kolei szczególnym przedmiotem ochrony ze strony art. 284 § 2 k.k., jest własność cudzej rzeczy ruchomej, co zdecydowanie zawęża jego granice, w porównaniu do wcześniej przedstawionej w art. 286 § 1 k.k. Na podkreślenie zasługuje tu szczególnie stosunek zaufania, którym wcześniej został obdarzony sprawca sprzeniewierzenia przez właściciela powierzającego mu rzecz ruchomą, co niewątpliwie musi zostać potraktowane jako znaczący element konstrukcji ochrony tego przepisu karnego. Zaufanie jest bowiem stanem emocjonalnym, powstałym przed fizycznym przekazaniem rzeczy, bez którego nie doszłoby do owego przekazania. Znajduje to także swoje potwierdzenie w surowszej odpowiedzialności karnej, w porównaniu z typem podstawowym przywłaszczenia w § 1. Zaufanie, co prawda towarzyszy także realizacji znamion oszustwa, jednak w tym przypadku powstało wskutek maskowanej na zewnątrz złej woli i złego zamiaru sprawcy, działającego w tak opisany sposób w celu wprowadzenia w błąd dysponenta mieniem, aby osiągnąć cel sprzeczny z prawem.

W procesie oceny komentowanego orzeczenia nie sposób ominąć kwestii podobieństw i różnic, które napotkać można podczas lektury obydwu omawianych przepisów karnych, odwołując się przy tym do zasady *lex certa*, wraz z wynikającymi z niej postulatami pod adresem ustawodawcy, uwzględnianymi w procesie definiowania poszczególnych rodzajów przestępstw. Zasada owa zwraca uwagę, iż ustawa powinna nie tylko określać zachowanie zabronione w taki sposób, aby można było jednoznacznie odróżnić typy zachowań zabronionych przez ustawę od zachowań niezabronionych, ale przede wszystkim to, by istniały warunki pozwalające wzajemnie odróżnić od siebie poszczególne typy czynów zabronionych⁷. Postulat ten jest ściśle związany z konstruowaniem znamion czynów zabronionych zgrupowanych w jednym rozdziale kodeksu. W rozpatrywanym przypadku obejmuje to przepisy o oszustwie i przywłaszczeniu w postaci kwalifikowanej sprzeniewierzenia. Linia podziału wytyczona pomiędzy oszustwem a przywłaszczeniem sprowadza się do zdefiniowania sposobu wejścia w posiadanie cudzej rzeczy przez sprawcę.

Przestępstwo przywłaszczenia rozpoczyna swoją egzystencję z chwilą, kiedy sprawca wchodzi w posiadanie mienia w sposób legalny, na podstawie wcześniej zawartej umowy ustnej lub pisemnej, wiążącej się z przekazaniem mienia. Sprawca więc w tym wypadku otrzymuje rzecz we władanie z woli właściciela. Dopiero z chwilą fizycznego przejścia rzeczy w dyspozycję zależną może on przystąpić do realizacji przestępczego zamiaru, nazywanego *animus rem sibi habendi*,

⁶ S. Śliwowski, *Prawo karne*, Warszawa 1975, s. 448.

⁷ K. Buchała, A. Zoll, *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do art. 1-116 Kodeksu karnego*, Kraków 1999, s. 29.

co oznacza że postępuje wobec niej tak jak właściciel, włączając do swojego majątku rzecz wcześniej przekazaną mu legalnie.

Oszustwo to przeciwieństwo opisanego modelu postępowania sprawcy. Chcąc wejść w posiadanie mienia, wybiera on inną drogę postępowania, podejmując w tym celu oszukańcze zabiegi (wprowadza w błąd, wyzyskuje błąd lub niezdolność do należytego pojmowania przedsiębranego działania) w stosunku do prawowitego właściciela lub jego posiadacza, doprowadzając go do podjęcia niekorzystnej decyzji majątkowej⁸. Oceniając to z perspektywy skutku jaki tu powstał, również uzyskuje zamierzony cel, ale w inny sposób. Pokrzywdzony co prawda przekazuje sprawcy rzecz dobrowolnie, co wykazuje podobieństwo do opisu przywłaszczenia, ale tylko pozornie i z tego wyłącznie powodu, że nie zna faktycznego stanu sprawy, który został świadomie przez sprawcę zniekształcony. Jeżeliby o tym wiedział, z pewnością nie zgodziłby się na dokonanie takiego rozporządzenia.

Różnice w tej postaci pomiędzy rozpatrywanymi przepisami pojawiły się w dotychczasowym orzecznictwie dużo wcześniej. Podkreślono, iż znamiona oszustwa różnią się od występku przywłaszczenia nie tylko sposobem postępowania sprawcy, ale także treścią jego zamiaru, który jako fakt psychologiczny podlega dowodzeniu i ustaleniu tak, jak elementy strony przedmiotowej czynu⁹. Tym, co z pozoru zbliża obydwa wspomniane przepisy, jest charakter kierunkowy zachowania się sprawcy (przy oszustwie osiągnięcie korzyści majątkowej, a przy przywłaszczeniu – włączenie rzeczy ruchomej do swojego majątku).

Jednym z tych elementów, na który zwrócić należy uwagę, jest korzyść majątkowa, stanowiąca cel działania sprawcy oszustwa. Sprzeniewierzeniu przyświeca z kolei włączenie cudzej rzeczy ruchomej do własnego majątku. W literaturze utrwalił się pogląd, według którego istota korzyści majątkowej to polepszenie sytuacji majątkowej innej osoby, nawet o charakterze krótkotrwałym¹⁰. Korzyść ta polega na zwiększeniu aktywów lub zmniejszeniu pasywów, poprzez przysporzenie majątkowe, zmniejszenie lub uniknięcie strat albo zniesienie lub nawet uniknięcie obciążeń składników majątkowych danego podmiotu¹¹. Widać więc,

⁸ Zob. na ten temat, M. Nawrocki, *Stosunek świadomości sprawcy do jego zamiaru na przykładzie przestępstwa oszustwa*, „Palestra” 2020, nr 7-8; T. Kyś, *Kryteria ustalania niekorzystnego charakteru rozporządzenia mieniem na gruncie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.*, CZPKiNP 2018, nr 3; A. Błachno-Parzyk, *Korzyść majątkowa w znamionach strony podmiotowej przestępstwa oszustwa. Glosa do wyroku SAwz 12.02.2016 r., II Aka 445/16*, OSP 2019, nr 11; S. Tarapata, *Cel niekorzystnego rozporządzenia mieniem jako okoliczność, która nie należy do znamion przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.* *Glosa do postanowienia SN z 29.01.2015 r., I KZP 24/14*, OSP 2016, nr 1.

⁹ Wyrok SA Poznań z 18.02.2016 r. II Aka 19/16, Lex nr 2396227; wyrok SA Gdańsk z 22.11.2017 r., II Aka 339/17, Lex 2436639.

¹⁰ *System prawa karnego*, t. 9, R. Zawłocki (red.), Warszawa 2011, s. 125.

¹¹ M. Siewierski, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 1965, s. 362.

że korzyść majątkowa – w porównaniu do włączenia cudzej rzeczy do swojego majątku – ma dużo szerszy zakres znaczeniowy, obejmuje korzyści majątkowe innego rodzaju niż tylko prawo własności. Słuszne jest założenie, że mimo różnicy jakościowej, występującej pomiędzy zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej a zamiarem przywłaszczenia, ten drugi może stanowić fragment pierwszego¹². W konkluzji nie budzi wątpliwości, że korzyść majątkowa stanowi pojęcie szersze niż przywłaszczenie w obydwu jego postaciach, i fakt ten nie pozostanie obojętny na rezultat głosowanego orzeczenia.

Sytuacja zbiegu rzeczywistego obydwu przepisów, na którą powołano się w niniejszym wyroku, zaznaczyła już wcześniej swoją obecność w dorobku orzecznictwa sądowego. Uważnie przeprowadzona analiza wskazuje na koncepcję wykluczającą zbieg kumulatywny pomiędzy art. 286 § 1 i 284 § 2 k.k. Podkreśla się, iż pojęcie korzyści majątkowej jest szersze niż przywłaszczenie mienia¹³. Może ono zakładać również zwrot mienia pokrzywdzonemu, z zamiarem osiągnięcia korzyści majątkowej płynącej z rozporządzenia mieniem, objawiającej się w każdej innej postaci niż przywłaszczenie¹⁴. Szczególnie ważnym z punktu oceny głosowanego wyroku jest zwrócenie uwagi na fakt, w świetle którego opis znamion przepisu typizującego oszustwo nie nakłada na sąd obowiązku ustalenia, co uczynił sprawca z przywłaszczonymi pieniędzmi¹⁵, co więcej, do znamion oszustwa nie należy przywłaszczenie środków uzyskanych wskutek zrealizowania znamion tego czynu w znaczeniu powiększenia własnego majątku sprawcy¹⁶. W sposób kategoryczny wykluczono możliwość zbiegu kumulatywnego pomiędzy oszustwem a przywłaszczeniem już w dwudziestoleciu międzywojennym¹⁷, opowiadając się za wyborem kwalifikacji prawnej oszustwa jako jedynej rozwiązania redukującego wielość ocen. Potwierdzono ten pogląd stosunkowo niedawno i na krótko przed wydaniem komentowanego wyroku, argumentując to działaniem sprawcy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, który jest tożsamy z celem przywłaszczenia,

¹² J. Bednarzak, *Przestępstwo oszustwa w polskim prawie karnym*, Warszawa 1971, s. 99.

¹³ Wyrok SA Katowice z 13.03.1997 r., II Aka 274/96 OSP 1998, nr 2, s. 41; wyrok SA Wrocław z 25.03.2014 r., II Aka 49/14, Lex nr 1454681; wyrok SA Gdańsk z 15.01.2014 r., II Aka 450/13, Lex nr 1428040; wyrok SA Warszawa z 9.11.2004 r., II Aka 309/04, Lex nr 1642179; wyrok SN z 10.03.2004 r., II KK 381/03, OSNwSK 2004, nr 1, poz. 523; wyrok SA Warszawa z 22.08.2019 r., II Aka 125/19, Lex nr 2726861.

¹⁴ Wyrok SA Gdańsk z 27.11.2013 r., II Aka 284/13, Lex nr 1409098.

¹⁵ Wyrok SA Wrocław z 15.02.2017 r., II Aka 7/17, Lex nr 2265569.

¹⁶ Wyrok SA Katowice z 30.08.2018 r., II Aka 300/18, „Biuletyn Sądu Apelacyjnego Katowice” 2018, nr 4, s. 8-9.

¹⁷ Wyrok SN z 9.06.1927 r., nr 177/27, RPiE 1928, nr 1, s. 151; wyrok SN z 9.03.1930 r., II 4 K 416/30, RPiE 1931 nr 1, s. 181.

natomiast art. 284 § 2 k.k. ulega konsumpcji przez art. 286 § 1 k.k.¹⁸ Stanowisko to należy w całości podzielić jako prawidłowe. Pojawił się co prawda jeden przypadek odmiennej oceny prawnej, dopuszczający przyjęcie zbiegu kumulatywnego oszustwa z obydwoma postaciami przywłaszczenia, ale jest to pogląd odosobniony i nie poparty rzeczowymi argumentami¹⁹.

Przeciwko przyjęciu w komentowanym wyroku koncepcji zbiegu kumulatywnego, przemawia kształt ustawowych znamion obu wspomnianych przepisów. Oskarżony bowiem, aby wejść w posiadanie pieniędzy klienta, z którym zawarł umowę, najpierw wprowadził go w błąd, co już zostało dowiedzione, i jednocześnie w tym momencie faktycznie wszedł w ich posiadanie. Osiągnął więc korzyść majątkową o charakterze krótkotrwałym, za sprawą wpłaty ich na konto swojego pracodawcy, dla klienta było to niewątpliwie rozporządzenie niekorzystne²⁰. Fakt dokonania wpłaty bezprawnie pozyskanych pieniędzy na konto zatrudniającego go przedsiębiorstwa pozostaje już bez znaczenia dla prawnokarnej oceny czynu. W tym schemacie przestępczego działania konto bankowe stanowi wyłącznie miejsce przechowywania pieniędzy jako efekt oszukańczych zabiegów pracownika i nic ponadto. Sprawca, wskazując konto firmy, na które przelew został dokonany, a jednocześnie będąc upoważniony do przeprowadzenia na nim operacji, realizował jedynie swój cel uzyskania korzyści majątkowej, który w przypadku podania innego numeru konta, mógł zostać zniweczony. Konto firmowe uwiarygodniało działania pracownika, a jednocześnie zatrudniający go podmiot nie miał świadomości trwającego przestępczego procederu, natomiast sama umowa z pracownikiem przewidywała legalny przelew środków pieniężnych. Nie mógł więc przywłaszczyć pieniędzy, którymi wcześniej na skutek dokonanego oszustwa już dysponował. Tym samym nie sposób przyjąć, że oskarżony wypłacając nielegalnie uzyskane środki, dopuścił się sprzeniewierzenia na szkodę pracodawcy. W opisywanym przypadku zastosowanie znajdują przepisy kodeksu pracy o odszkodowaniu, jakie przysługuje pracodawcy za szkodę wyrządzoną przez pracownika, stanowiąc delikt ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych. Przekraczając zakres swojego umocowania przy zawieraniu oszukańczej umowy, na co zwrócił uwagę sąd rozpoznający sprawę, oskarżony już wyczerpywał znamiona występku z art. 286 § 1 k.k., poprzez wprowadzenie klienta w błąd, o czym ten ostatni nie miał pojęcia. O żadnym przywłaszczeniu w postaci sprzeniewierzenia nie może być więc mowy. Zastosowanie znaleźć więc powinna jedynie kwalifikacja prawna czynu jako oszustwo.

¹⁸ Wyrok SA Warszawa z 23.01.2020 r., II Aka 223/18, Lex nr 2809493.

¹⁹ Wyrok SN z 25.10.2006 r., III KK 106/06, OSNKW 2006, nr 12, poz. 116.

²⁰ Zob. P. Zakrzewski, S. Tarapata, *Przestępstwo oszustwa a charakter środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym. Glosa do postanowienia SN z 28.06.2016 r., I KZP 3/16, OSP 2017, nr 2.*

Konstrukcja zbiegu kumulatywnego miałaby swoje uzasadnienie, gdyby żaden z dwóch przepisów nie oddawał całej zawartości kryminalnej popełnionego bezprawia. W rozpatrywanym przypadku redukcja wielości ocen tego samego czynu nastąpić powinna w oparciu o pomijalny zbieg przepisów ustawy, a precyzyjniej – przy zastosowaniu reguły konsumpcji. W treści ustawowych znamion przestępstwa szeroko pojmowanych, niekorzystne rozporządzenia pochłania przywłaszczenie cudzego mienia. Poparte jest to dodatkowo karą grożącą za przywłaszczenie (do 5 lat) niższą niż w przypadku oszustwa (do 8 lat). Z tych powodów nie można zaaprobować zapadłego rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego.

BIBLIOGRAFIA

Literatura

- Andrejew I., *Polskie prawo karne w zarysie*, Warszawa 1974.
- Bednarzak J., *Przestępstwo oszustwa w polskim prawie karnym*, Warszawa 1971.
- Błachno-Parzyk A., *Korzyść majątkowa w znamionach strony podmiotowej przestępstwa oszustwa. Glosa do wyroku SAzV 12.02.2016 r., II Aka 445/16*, OSP 2019, nr 11.
- Buchała K., Zoll A., *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do art. 1-116*, Kraków 1999.
- Kyś T., *Kryteria ustalania niekorzystnego charakteru rozporządzenia mieniem na gruncie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.*, CzPKiNP 2018, nr 3.
- Marek A., Pływaczewski E., Peczeniuk A., *Kradzież i paserstwo mienia prywatnego*, Warszawa 1985.
- Michalski B., [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do art. 222-316*, O. Górniok, A. Wąsek (red.), Warszawa 2004.
- Michalski B., *Przestępstwa przeciwko mieniu. Rozdział XXXV Kodeksu karnego. Komentarz*, Warszawa 1999.
- Nawrocki M., *Stosunek świadomości sprawcy do jego zamiaru na przykładzie przestępstwa oszustwa*, „Palestra” 2020, nr 7-8.
- Siewierski M., *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 1965, s. 362.
- System prawa karnego*, t. 9, R. Zawłocki (red.), Warszawa 2011, s. 125.
- Śliwowski S., *Prawo karne*, Warszawa 1975.
- Tarapata S., *Cel niekorzystnego rozporządzenia mieniem jako okoliczność, która nie należy do znamion przestępstwa z art. 286 § q k.k. Glosa do postanowienia SN z 29.01.2015 r., I KZP 24/14*, OSP 2016, nr 1.
- Zakrzewski P., Tarapata S., *Przestępstwo oszustwa a charakter środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym. Glosa do postanowienia SN z 28.06.2016 r., I KZP 3/16*, OSP 2017, nr 2.

Orzecznictwo

- Wyrok SN z 9.06.1927 r., nr 177/27, RPiE 1928, nr 1, s. 151.
- Wyrok SN z 9.03.1930 r., II 4 K 416/30, RPiE 1931 nr 1, s. 181.
- Wyrok SN z 10.03.2004 r., II KK 381/03, OSNwSK 2004, nr 1, poz. 523.
- Wyrok SN z 25.10.2006 r., III KK 106/06, OSNKW 2006, nr 12, poz. 116.
- Wyrok SA w Katowicach z 13.03.1997 r., II Aka 274/96 OSP 1998, nr 2.
- Wyrok SA w Warszawie z 9.11.2004 r., II Aka 309/04, Lex nr 1642179.
- Wyrok SA w Gdańsku z 27.11.2013 r., II Aka 284/13, Lex nr 1409098.
- Wyrok SA w Gdańsku z 15.01.2014 r., II Aka 450/13, Lex nr 1428040.
- Wyrok SA we Wrocławiu z 25.03.2014 r., II Aka 49/14, Lex nr 1454681.
- Wyrok SA w Poznaniu z 18.02.2016 r. II Aka 19/16, Lex nr 2396227.
- Wyrok SA we Wrocławiu z 15.02.2017 r., II Aka 7/17, Lex nr 2265569.

Wyrok SA w Gdańsku z 22.11.2017 r., II Aka 339/17, Lex 2436639.

Wyrok SA Katowice z 30.08.2018 r., II Aka 300/18, „BSA w Katowicach” 2018, nr 4.

Wyrok SA w Warszawie z 22.08.2019 r., II Aka 125/19, Lex nr 2726861.

Wyrok SA w Warszawie z 23.01.2020 r., II Aka 223/18, Lex nr 2809493.

Wyrok SA w Katowicach z 14.02.2020 r., II Aka 641/19, „BSA w Katowicach” 2020, nr 3, poz. 1.

Commentary to the verdict of the Court of Appeal in Katowice of 14 February 2020, no II Aka 641/19

SUMMARY

The commented judgment is part of the problem of reducing the multiplicity of assessments of the same act. This is one of the problems that frequently occur in practice and are related to the application of substantive criminal law. In this case, it concerns the mutual relations of the provisions on fraud and appropriation. The presented diagnosis of the issue leads to the conclusion that there are no grounds for accepting criminal liability for the misappropriation of property that was previously at the disposal of the perpetrator as a result of committing fraud.

Keywords: fraud, misappropriation, convergence of regulations, financial gain, property

